

Väljaandja:	Tervise- ja tööminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.03.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	10.05.2020
Avaldamismärge:	RT I, 19.02.2020, 3

Töövõime hindamise taotlusele kantavate andmete loetelu, töövõime hindamise tingimused ja töövõimet välistavate seisundite loetelu

Vastu võetud 07.09.2015 nr 39
[RT I, 08.09.2015, 4](#)
 jõustumine 01.07.2016

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.02.2020	RT I, 19.02.2020, 1	01.03.2020

Määrus kehtestatakse [töövõimetoetuse seaduse](#) § 5 lõike 4 ja § 6 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega sätestatakse töövõime hindamise taotlusele kantavate andmete loetelu, töövõime hindamise tingimused ja töövõimet välistavate seisundite loetelu.

(2) Määrust kohaldatakse pikaajalise tervisekahjustusega isiku töövõime hindamisel töövõimetoetuse seaduse tähenduses.

§ 2. Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) töövõime hindamine – pikaajalise tervisekahjustusega isiku töövõime ulatuse tuvastamine, mille käigus võetakse arvesse isiku tervise seisundit, isiku hinnangut oma tegutsemisvõimele ning sellest tulenevaid tegutsemise ja osalemise piiranguid, nende prognoosi ja eeldatavat kestust ja tehakse otsus töövõime ulatuse kohta ning vajaduse korral antakse soovitusi töötingimuste ja abivahendite kasutamise ja töövõime toetamise kohta;
- 2) tegutsemise ja osalemise piirang (edaspidi *piirang*) – takistus, mida isik kogeb tegevuse sooritamisel või igapäeva elu olukordades;
- 3) eksperdiarvamus – töövõime hindamisel tervishoiuteenuse osutaja või arstiõppe läbinud Eesti Töötukassa (edaspidi *töötukassa*) töötaja antud arvamus isiku kehalise ja vaimse võimekuse valdkondades piirangute esinemise või puudumise kohta, töövõime ulatuse, seisundi muutumise prognoosi ja töövõimet välistava seisundi või erijuhtumi esinemise kohta koos asjakohaste põhjenduste ning töötingimusi, abivahendeid ja töövõime toetamist puudutavate soovitustega;
- 4) valdkond – vastastikusel seoses olevate füsioloogiliste funktsioonide, anatoomiliste struktuuride, tegevuste, ülesannete või elualade praktiline ja tähenduslik kogum;
- 5) võtmetegevus – töösoorituseks oluline ja vajalik tegevus;
- 6) erijuhtum – erandlik hindamisjuhtum, mille korral valdkondade kaupa tegutsemisvõimet hinnates on inimese tegutsemise ja osalemise piirangud vähe väljendunud ja ei vasta osalise või puuduva töövõime kriteeriumitele, kuid tema töötamine on tervises seisundi tõttu osaliselt või täielikult takistatud;
[\[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020\]](#)
- 7) tegutsemisvõime – isiku võime täita ülesannet või sooritada tegevust;
- 8) ekspertiisimeeskond – töövõime hindamise pädevusega arstidest ja spetsialistidest (eelkõige füsio- või tegevusterapeut, psühholoog, eripedagoog või logopeed) koosnev meeskond, keda eksperdiarvamuse andja kaasab vajaduse korral eksperdiarvamuse andmiseks;
[\[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020\]](#)
- 9) arsti vastuvõtt – kui isik ei ole kuue kuu jooksul enne töövõime hindamise taotluse esitamist perearsti, teda põhiliselt raviva eriarsti või tervishoiuarsti (edaspidi *arst*) vastuvõtul käinud, teavitab töötukassa isikut töövõimetoetuse seaduse § 6 lõike 5 alusel arsti vastuvõtul käimise vajadusest ja määrab selleks tähtaja. Kui

isik on kuu kuu jooksul enne töövõime taotluse esitamist mõne arsti vastuvõtul käinud, siis teda andmete täpsustamise vajaduse tõttu arsti vastuvõtule ei saadeta;

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

10) tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtt – töötukassa võib suunata isiku töövõimetoetuse seaduse § 7 lõike 3 alusel tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule visiidipõhisele hindamisele, et hinnata isiku tegutsemis- ja osalusvõimet isiku selgituste, vaatluse ja testide abil. Visiidipõhine hindamine tehakse juhul, kui töövõime hindamise taotlusel välja toodud piirangud ja terviseandmed erinevad üksteisest olulisel määral või arstide poolt tervise infosüsteemi sisestatud terviseandmed on sisult vastuolulised. Visiidipõhist hindamist ei tehta, kui isik ei ole seoses töövõime hindamise taotlusel välja toodud piirangutega arsti vastuvõtul käinud või taotluses välja toodud piiranguid kirjeldavad terviseandmed on olemas ja terviseandmetes vastuolud puuduvad, samuti uute diagnooside püstitamiseks või ägenemiste ja remissioonidega kulgevatest haigustest tulenevate piirangute tuvastamiseks;

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

11) täiendavad terviseandmed – töötukassa poolt töövõimetoetuse seaduse § 7 lõike 6 alusel arstilt taotletud isiku terviseandmed, kui isiku töövõime hindamise taotlusel märgitud arst ei ole andmeid tervise infosüsteemi sisestanud või tervise infosüsteemi sisestatud andmed on töövõime hindamiseks ebapiisavad, sealhulgas juhul, kui olemasolevad terviseandmed vajavad täpsustamist või on sisult vastuolulised. Töötukassa võib isiku piirangute täpsustamiseks andmeid taotleda ka töövõime hindamise taotlusel märgitud spetsialistilt.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

§ 3. Töövõime hindamise taotlusele kantavad andmed

(1) Töövõime hindamiseks kantakse töövõime hindamise taotlusele (edaspidi *taotlus*):

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood ja välisriigi isikukoodi väljastanud riik;
- 3) isikukoodi puudumise korral sünniaeg ja sugu;
- 4) postiaadress, e-posti aadress ja telefon;
- 5) andmed välisriigis elamise ja töötamise kohta;
- 6) andmed abivahendite, kõrvalise abi, rehabilitatsiooni ja sotsiaalteenuste kasutamise kohta;
- 7) nende arstide ja spetsialistide andmed, kes saavad anda infot isiku töövõime hindamiseks oluliste tervisehäirete ja tegutsemispiirangute kohta;
- 8) andmed esindaja ja tema esindusõiguse kohta;
- 9) andmed taotlusele lisatud dokumentide kohta.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

(2) Isik annab taotlusel hinnangu igapäevaelus osalemise tahte olemasolu kohta ning piirangute esinemise või puudumise kohta alljärgnevates kehalise ja vaimse võimekuse valdkondades ja võtmetegevustes:

- 1) liikumine – liikumine eri tasapindadel, ohutu ringiliikumine, seismine ja istumine, liikumisega seotud muud piirangud;
- 2) käeline tegevus – käte sirutamine, asjade liigutamine, käteosavus, käelise tegevusega seotud muud piirangud;
- 3) teabe edasiandmine ja vastuvõtmine – teabe edasiandmine, teabe vastuvõtmine, teabevahetusega seotud muud piirangud;
- 4) teadvusel püsimine ja enesehooldus – teadvusel püsimine, tualettruumi toimingud, söömine ja joomine, teadvusel püsimise ja enesehooldusega seotud muud piirangud;
- 5) õppimine ja tegevuste sooritamine – tegevuste õppimine, tegevuste alustamine ja lõpetamine, õppimise ja tegevuste sooritamisega seotud muud piirangud;
- 6) muutustega kohanemine ja ohu tajumine – väljaskäimine, riski või ohu tajumine, toimetulek muutustega, muutustega kohanemise ja ohu tajumisega seotud muud piirangud;
- 7) suhtlemine – suhtlemisega hakkamasaamine, kohane käitumine, suhtlemisega seotud muud piirangud.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

(3) Isik annab taotlusel hinnangu käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud valdkondades piiranguid mõjutavate järgmiste asjaolude kohta:

- 1) sõltuvust tekitavate ainete mõju ja ravimite kõrvaltoimed;
- 2) muud tervisehäired.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

(4) Taotlusele kantakse andmed käesoleva määruse §-s 4 sätestatud töövõimet välistava seisundi olemasolu kohta.

(5) Kui isik on taotlusel märkinud käesoleva määruse §-s 4 nimetatud töövõimet välistava seisundi esinemise, pole tal kohustust anda hinnangut piirangute esinemise või puudumise kohta käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud valdkondades ja võtmetegevustes.

(6) Kui eksperdiarvamus ei kinnita käesoleva määruse §-s 4 nimetatud töövõimet välistava seisundi esinemist või kui isik taotleb koos töövõime hindamisega puude tuvastamist, tuleb isikul anda hinnang piirangute esinemise või puudumise kohta kõikides käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud valdkondades ja võtmetegevustes.

§ 4. Töövõimet välistavad seisundid

Isiku töövõimet välistavad seisundid on:

- 1) pahaloomulise kasvaja vaevusi leevendav ehk parim toetav ravi, kui onkospetsiifilist ravi ei ole võimalik rakendada;
 - 2) dialüüsravi;
 - 3) juhitud hingamine või pidev hapnikravi hingamispuudulikkuse tõttu;
 - 4) dementsus;
 - 5) mõõdukas või raske või sügav vaimne alaareng;
 - 6) püsivalt voodihaige (ööpäevaringne kõrvalabi vajadus).
- [RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

§ 5. Töövõime hindamine

- (1) Töövõime hindamiseks koostatakse eksperdiarvamus järgmiste andmete alusel:
 - 1) taotlusel olevad andmed;
 - 2) töövõimetoetuse seaduse § 7 lõike 5 alusel sätestatud terviseandmed;
 - 3) taotleja tegutsemisvõime täpsustamise vajaduse korral täiendavad terviseandmed taotlusel nimetatud arstidelt ja spetsialistidelt ning tervishoiuteenuse osutaja poolt eksperdiarvamuse koostamisse kaasatud ekspertiisimeeskonnalt.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]
- (2) Kui töötukassa on saanud isiku töövõimetoetuse seaduse § 7 lõike 3 alusel tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule, lähtub tervishoiuteenuse osutaja eksperdiarvamuse andmisel lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele järgmistest visiidipõhise hindamise käigus saadud andmetest:

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

 - 1) vaatluse tulemused ja inimese antud selgitused;
 - 2) vajaduspõhiste tegutsemis- ja osalemisvõime testide tulemused.
- (3) Töövõime hindamisel arvestatakse isiku tegutsemisvõimet parandavate või säilitavate abivahendite kasutamist ja määratud ravi järgimist ning kirjeldatakse isikul esinevate piirangute avaldumist, põhjuseid ja mõju tegutsemisvõimele, samuti isiku kohanemist piiranguga.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]
- (4) Töövõimetoetuse seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tervishoiuteenuse osutajad peavad eksperdiarvamuse andmisel lähtuma kehtivast töövõime hindamise meetodikast ja olema läbinud selle kasutamise koolituse.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

§ 6. Eksperdiarvamuse andmine

- (1) Eksperdiarvamus antakse isiku tegutsemisvõime kohta käesoleva määruse § 3 lõikes 2 nimetatud valdkondade võtmetegevuste kaupa, välja arvatud §-s 4 nimetatud töövõimet välistava seisundi kinnitamisel.
- (2) Eksperdiarvamus võetakse iga valdkonna ja võtmetegevuse kohta hinnangu andmisel arvesse käesoleva määruse § 3 lõikes 3 nimetatud asjaolusid.
- (3) Võtmetegevuste sooritamisel esinevate piirangute raskusastmeid ja iga valdkonna võtmetegevuste kokkuvõtlikku raskusastet hinnatakse vastavalt käesoleva määrusega kehtestatud võtmetegevuste raskusastmete vastavustabelile (lisa):
 - 1) 0 – piiranguid ei tuvastatud;
 - 2) 1 – kerge piirang: piirang, mis ei takista eriti isiku igapäevaelu või esineb vähem kui 25% ajast;
 - 3) 2 – mõõdukas piirang: piirang, mis takistab sageli isiku igapäevaelu või esineb 25–50% ajast; tegevus on ilmselgelt raskemini teostatav kui ilma pikaajalise tervisekahjustuseta inimesel;
 - 4) 3 – raske piirang: piirang, mis segab oluliselt isiku igapäevaelu, esineb väga sageli või pidevalt; tegevuse sooritamine on peaaegu võimatu, kuid mingil määral siiski teostatav;
 - 5) 4 – täielik piirang: piirang, mis segab ja takistab pidevalt igapäevaelu; tegevust ei ole võimalik sooritada, vastav funktsioon puudub.
- (4) Ühe võtmetegevuse kokkuvõtlik raskusaste võrdub küsimuste punktiväärtustest suurimaga.
- (5) Valdtkonnas esinevate piirangute kokkuvõtlik raskusaste võrdub valdkonna võtmetegevustes esinevatele piirangutele antud raskusastmetest suurimaga.
- (6) Võtmetegevuste raskusastmed summeeritakse töövõime ulatuse tuvastamiseks, välja arvatud raskusastmed arvväärtustega 0 ja 1.
- (7) Kui eksperdiarvamuse andmisel ilmneb erijuhtum, hinnatakse sellest tuleneva piirangu raskusastet arvväärtusega 4.

§ 7. Ekspertiarvamus

(1) Ekspertiarvamus koosneb järgmistest andmetest:

- 1) võtmetegevuste kaupa taotleja täidetud andmete alusel piirangu raskusaste vastavalt käesoleva määruse §-s 6 kirjeldatule;
- 2) võtmetegevuste kaupa ekspertiarvamuse andja hinnang selle kohta, kas meditsiiniliste andmete alusel taotleja tervises seisund vastab või ei vasta taotleja hinnatud piirangu raskusastmele;
- 3) võtmetegevuste kaupa piirangu raskusaste koos ekspertiarvamuse andja põhjendusega, kui meditsiiniliste andmete alusel taotleja tervises seisund ei vasta taotleja hinnatud piirangu raskusastmele;
- 4) võtmetegevuste kaupa diagnoosid, millele ekspertiarvamus tugineb;
- 5) valdkondade kokkuvõtted;
- 6) taotleja tegutsemisvõimet kokkuvõtten arvamus.

(2) Valdkonna kohta koostatakse kokkuvõte, milles isiku või ekspertiarvamuse andja hinnangul piirang esineb ning milles sisalduvad järgmised andmed:

- 1) piirangu raskusaste;
- 2) piirangu avaldumine, põhjus ja mõju tegutsemisvõimele;
- 3) objektiivne staatus ja uuringutulemused;
- 4) piirangu põhjustanud tervisekahjustuse kulg;
- 5) isiku enesehinnang ja kohanemine piiranguga.

(3) Erijuhtumi kohta koostatakse kokkuvõte, milles sisalduvad:

- 1) diagnoosid ja seisundid, millele ekspertiarvamuse andja tugineb;
- 2) valdkonnad ja võtmetegevused, kui nende koosmõju on käsitatav erijuhtumina;
- 3) piirangu avaldumine, põhjus ja mõju tegutsemisvõimele, objektiivne staatus ja uuringutulemused, piirangu põhjustanud tervisekahjustuse kulg.

(4) Ekspertiarvamuse põhjal koostatakse kokkuvõtten arvamus, milles loetletakse: hinnangu aluseks olevad diagnoosid, seisundid ning taotluses ja ekspertiarvamuses nimetatud piiranguga valdkondade kaupa piirangute raskusastmed, avaldumine, objektiivne staatus, uuringutulemused, piirangu põhjustanud tervisekahjustuse kulg, taotleja enesehinnang, kohanemine piiranguga, piirangu põhjus ja mõju tegutsemisvõimele ning antakse hinnang alljärgneva kohta:

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

- 1) valdkondade lõikes või erijuhtumi puhul piirangute põhjuste, avaldumise ja raskusastmete koosmõju isiku töövõimele;
 - 2) tegevused, mille täitmine on piiratud või võimatu;
- [RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]
- 3) isiku töövõime ulatus vastavalt käesoleva määruse §-s 6 kirjeldatule koos põhjendusega;
 - 4) seisundi muutumise prognoos osalise või puuduva töövõime korral;
 - 5) töövõime vähenemise eeldatav kestus koos põhjendusega osalise või puuduva töövõime korral.

(5) Kokkuvõtvas arvamus antakse soovitus sobivate ja mitesobivate töötingimuste kohta ning hindamise käigus selgunud vajaduse korral soovitus abivahendi kasutamise ja töövõime toetamise kohta.

(6) Ekspertiarvamuses töövõimet välistava seisundi kinnitamisel, koostatakse kokkuvõtten arvamus, milles loetletakse kinnituse aluseks olevad diagnoosid ja seisundid ning antakse hinnang käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 3–5 nimetatud asjaolude kohta.

§ 8. Töövõime ulatuse tuvastamine

(1) Ekspertiarvamuse andja hindab töövõime kas osaliseks või puudevaks, kasutades kaalutusõigust kui võtmetegevuste piirangute raskusastmete arväärtuste summa on neli või suurem või erijuhtumi esinemisel või kui teabe edasiandmise ja vastuvõtmise valdkonna võtmetegevuse piirangu raskusaste on hinnatud arväärtusega neli.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

(2) Töövõime ulatuse tuvastamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaalutusõiguse kasutamisel, arvestab ekspertiarvamuse andja eelkõige taotleja tegutsemisvõimet mõjutavate järgnevate asjaoludega: erinevates valdkondades isikul esinevate piirangute koosmõju, tervisekahjustuse või haiguse ulatus, kulg, raskusaste ja esinemise sagedus, isiku haiguskriitika ja -teadlikkus, revisoostumus ning piirangute mõju igapäevategevustele.

(3) Ekspertiarvamuse andja hindab isiku töövõime puudevaks, kui:

- 1) on tuvastatud käesoleva määruse §-s 4 nimetatud töövõimet välistav seisund;
- 2) mistahes võtmetegevuse raskusaste, välja arvatud teabe edasiandmise ja vastuvõtmise valdkonnas, on hinnatud arväärtusega neli.

[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

(4) Ekspertiarvamuse andja hindab isiku töövõime osaliseks, kasutades kaalutusõigust arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud, kui isik ei suuda mis tahes võtmetegevust sooritada iseseisvalt.

(5) Ekspertarvamuse andja hindab isiku töövõimeliseks, kui võtmetegevuste raskusastmete arvvaartuste summa on kolm või väiksem.

(6) Töötukassa tuvastab isiku töövõime ulatuse töövõime hindamisel tehtud ekspertarvamuse alusel.

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2016. a.

[Lisa](#) Võtmetegevuste raskusastmete vastavustabel
[RT I, 19.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]